1846. N°. 138.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

WOENSDAG, 18 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 November.

Den 14den dezer zijn te Katwijk weder aangekomen eene bomschuit met 111,000, den 15den eene met 98,000 stuks bokking, beide van de Katwijksche Maatschappij, en den 16den eene van den reeder F. E. Meerburg, met 90,000 en eene van den reeder N. Haasnoot, met 70.000 stuks.

— Aanstaanden Vrijdag, den 20sten dezer, zullen de Prov. Staten van Zuid-Holland buitengewoon vergaderen, ter verkiezing van een nieuw Lid van Gedeputeerde Staten, in plaats van den Heer Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum, die in de jongste vergadering tot die betrekking benoemd zijnde, later verklaard heeft die niet te kunnen aanvaarden.

— Z. M. de Koning heeft aan de Vrouwenvereeniging: tot heil der armen, te Hoorn, f 75, en aan de Vereeniging: tot hulpbetoon aan eerlijke en vlijtige armoede, te Gouda, f 50 geschonken.

— Het Nederlandsch smaldeel, onder bevel van Z. K. H. Prins Hendrik, was den 3den dezer van een kruistogt naar het Oosten, te Malta teruggekeerd, en zou eerstdaags weder in zee steken.

— De Directeur der Artillerie-, Stapel- en Constructie magazijnen te Delft, zal den 24den dezer ten zijnen kantore zijner directie, in de Houttuinen, aanbesteden: Band-, plaat- en staafijzer, gietijzer en gegoten Engelsch en geslagen staal, ten behoeve van genoemd magazijn.

's GRAVENHAGE, 17 November.

Z. M. heeft den Heer G. J. Bakker te Amsterdam benoemd tot zijnen vlugschoenschrijver, met vergunning om het Koninklijk wapen te voeren.

— Gisteren avond is met den Spoortrein van 6½ ure, over Amsterdam alhier aangekomen Z. K. H. de Prins Karel van Pruissen. Aan het station van den Spoorweg werd Z. K. H. door eenen Kamerheer des Konings en door Z. Exc. den Pruissischen Minister aan het Nederl. Hof ontvangen en verwelkomd. Daar stond tevens eene hofkoets met twee lakeijen ten gebruike van den Prins in gereedheid. Z. K. H. heeft zich naar het oude paleis in het Noordeinde begeven, alwaar hij zijn intrek heeft genomen. Z. M. de Koning bevond zich daar, om den Prins af te wachten en te verwelkomen.

— Alhier zijn aangekomen en aan het *Hôtel de l'Europe* afgestapt, Z. H. de Prins Hermann van Saksen Weimar; de Graaf Leo Henckel de Donnersmarck, van Stuttgardt; de Graaf van Bylandt, komende van Petersburg, en de Heer Abro, grondeigenaar, van Egypte.

— Het Bestuur dier vereeniging tot verbetering van den werkenden en dienstbaren stand, hebben, na een tijdsverloop van ongeveer een half jaar, verstreken sedert de opening van het Kantoor der Vereeniging voornoemd, het publiek op hetzelve andermaal opmerkzaam gemaakt en tot deelname aangespoord. Dagelijks is ten Kantore, op het Buitenhof, voor een ieder de gelegenheid geopend, om zich te laten inschrijven als Lid, Donateur of Donatrice evenzeer als ter kosteloze verkrijging van werk, werklieden of dienstboden, en tevens, ter inwinning van informatiën, daartoe strekkende. De goede resultaten, welke ongeveer zes maanden praktijk reeds opleverden mogen tot een en ander de beste aanbeveling zijn.

— Reeds sinds langen tijd bestonden er in Engeland en Schotland genootschappen tot bekeering der Israëliten tot het Christendom. Thans heeft zich ook hier te lande zoodanig genootschap, met hetzelfde doel, onder den titel van: *Nederlandsch Genootschap van Vrienden Israëls*, gevormd. Het hoofdbestuur daarvan is in deze Residentie gevestigd. Namens dat hoofdbestuur heeft de Heer Capadose eene circulaire aan de Christenen in Nederland gezonden, waarvan het slot aldus luidt:

»Wij komen met vertrouwen tot U, Christenen in Nederland, en geven U bij deze kennis, dat zich een Nederlandsch Genootschap van Vrienden Israëls gevestigd heeft. Wij voeden de hoop, althans wij vormen de bede, dat zich zijne takken over geheel ons Vaderland verbreiden, dat in elke plaats waar dezulken zijn, die gelooft hebben voor Gods Woord te beven (Jesaia LXVI) in blijmoedig vertrouwen op zijne gedane belofte, de Vrienden en Vriendinnen Israëls bij elkaar komen, ten minste eens in de maand. Men lere te zamen een deel van Gods Woord; geve elkander, is er gelegenheid toe, eenige belangwekkende mededeelingen; het gemeenschappelijk gebed voor Israël zij ihzonderheid middelpunt en hoofddeel der vereeniging, want levendig verzekerd, dat wij niets kunnen zonder God, en Hij alleen onze zwakke pogingen ten zegen kan doen gedijen, zoo blijven wij op het gebed, als den grooten hefboom drukken, die, bewogen door de alleen van boven komende kracht Gods, ook de harten der menschen weet in beweging te brengen. Gij allen dan Leeraars en Leeken, die den God Jacobs en Jacob om Gods wille lief hebt, *laat geen zwijgen bij U langer zijn:* want ziet, geheel de wereld, waar zich overal kinderen van Abraham verstrooid bevinden, is als het dal van doode en dorre beenderen: daar is gepropheteerd en daar is een geruid gehoord en daar is eene beroering, eene nadering van been tot been gekomen, en langzaam overkleed geworden met zenuwen en vleesch en huid, *maar daar is geen geest in hen:* wel nu, wie kan het leven den dooden, wie de opstanding uit de groeven der verderfenis geven? Alleen de God des levens. Maar hoort dan de stemme van dien God des Levens, ook ons bevelende gelijk vroeger eenen Ezechiël. »*Propheteer tot dien Geest*, dat is: bid om dien Geest, *propheteer menschenkind en zeg tot den Geest: zoo zegt de Heere Heere, gij Geest! Kom aan van de vier winden, gij Geest! en blaas in de gedoodenen, opdat zij levend worden.*" (Ezech. XXXVII.)

»Welaan dan, laat ons biddend aanvangen, en wij zullen dankend eindigen!"

AMSTERDAM, 16 November.

Men vernoemt dat de Heer B. van Genus, Med. Doctor hier ter stede, de hem opgedragene waarneming van het buitengewoon hoogleeraarschap in de [illegible] werkelijk heeft aangenomen, en eerstdaags de werkzaamheden, aan dat Hoogleeraar-ambt verbonden, zal aanvangen.

— Het schijnt, dat de ziektegevallen in deze stad voortdurend afnemen; het getal der in de lijsten geplaatste begrafenissen, dat over het einde der vorige week reeds minder dan bevorens was, is in deze week weder kleiner geworden. Van 31 October tot 6 November was het 330 geweest; van 7 tot 13 November is het [illegible] geweest, terwijl de [illegible] tot den 14den dezer aangegevene sterfgevallen zijn 305.

— Heden nacht is de [illegible] Sloten, genaamd het Huis te Oudorp, eene prooi der vlammen geworden. Waarschijnlijk is deze brand [illegible] gesticht. De bewoners [illegible] gerust en zijn door een [illegible] gewekt, zoodat er weinig van hun eigendom is gered.

DEN HELDER, 14 November.

's Lands corvet Alkmaar ligt gereed om in deze maand naar Oost-Indie te vertrekken. Zijn wij wel onderrigt, dan zal op die corvet eene proef worden genomen, om de helft van het gewone rantsoen jenever te verstrekken, en voor het andere ingehouden worden het kantoen van den drank zal de equipage koffij en suiker bekomen. Wij wenschen, dat de uitkomst van die proef de verwachting moge overtreffen. Naar men vernoemt, zal gemelde corvet den 18den dezer van hier naar Batavia vertrekken, onder bevel van den Kapitein ter zee C. van der Hart.

Tegen den 20sten dezer zal alhier zullen liggen het schip Jacob Abraham Jouram, Kapitein T. H. Vlaar, bestemd voor Curaçao. Er is dus voor het publiek gelegenheid om brieven over het paketkantoor van hier te kunnen verzenden.

UTRECHT, 15 November.

Naar men vernoemt is door het provincial bestuur van Noord-Holland aan de Medische faculteit dezer hoogeschool aanvrage gedaan om hulp van beoefenaars der geneeskunde bij de menigvuldige ziekte-gevallen, die zich in genoemde provincie voordoen. Verscheidene onzer Medici moeten zich reeds bereid hebben verklaard, om derwaarts te gaan en tot heil der lijdende menschheid hunne pogingen aan te wenden.

[illegible], 15 November.

Dezer dagen is [illegible] tot [illegible] voor den [illegible] ziek [illegible] [illegible] [illegible]

op den 7den Augustus ll. verijdelde andermaal eene zware hagelbui de hoop op eenen voordeeligen oogst. Dat alles wordt sedert eenige weken gevolgd door eene verontrustende ziekte, waaronder reeds velen bezweken zijn, en welke anderen aan het ziekbed gekluisterd houdt. De Burgemeester, de Predikant en de Geneesheer hebben de milddadigheid hunner landgenooten ingeroepen. Mogen velen aan die roepstem gehoor geven.

TILBURG, 13 November.

Gedurende Zr. Ms. verblijf alhier is bekend geworden dat de spoorweglinie niet door Loon-op-Zand, maar door deze stad zal loopen; het station zou op het plein den Heuvel gesteld worden, in de korte nabijheid van den straatweg van 's Hertogenbosch op Breda.

— Te Waspik is brand ontstaan in een huis dat voor eene groote som verzekerd was. Dit heeft de aandacht der Justitie weder gaande gemaakt, die deswegens onderzoek doet.

EINDHOVEN, 15 November.

Gisteren is te Geldrop het woonhuis en de fabrijk van den Lakenfabrijkant, Winkelier, Tapper en Bouwman, M. Stas, afgebrand; de brand is waarschijnlijk door een kagchel in de fabrijk ontstaan; er is nog voor omstreeks *f*5000 gered; de gebouwen en goederen waren, hoewel laag, verzekerd. Door den brand zijn een 20tal werklieden, meestal vaders van huisgezinnen, gedurende den winter van werk verstoken. — Te Stratum zijn 3 arbeiders-woningen, die niet verzekerd waren, en te Deurne een huis afgebrand; de laatste brand zou door een zinnelooze veroorzaakt zijn.

MAASTRICHT, 13 November.

Ter aanvulling der benoemingen door Z. M. gedaan (zie onze vorige) deelen wij nog de volgende mede: Tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw: Jhr. Michiels van Kessenich, lid der Gedeputeerde Staten; Jhr. Simon de Vlodrop, Schoolopziener in het 5de district; Baron van Utenhoven, Ritmeester, en Verbolen, 1ste Luit. Adjud. van het 1ste regiment Dragonders; Bernelot Moens, Kapitein, en de Bock, Kapt.-Adjud. van het 2de regiment infanterie; Verniers van der Loeff, Majoor bij het 1ste regiment artillerie; van Mansvelt, Kapitein bij het 7de regiment infanterie; Bezier, 1ste Luit.-Adjud. van den Generaal Serraris, en Kool, 1ste Luitenant-Ingenieur.

— De Provinciale Staten van Limburg hebben gisteren in hunne buitengewone bijeenkomst tot Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verkozen, de Heeren Mr. J. L. M. le Clercq, President der Arrondissements-Regtbank te Roermond, en C. Baron de Weich van Wenne, ter vervulling van de vacaturen, ontstaan door het overlijden van den Baron Michiels van Verduynen, en het ontslag van den Heer Strens.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

VEREENIGDE STATEN.

Zoo men aanneemt dat voortaan Californie en Nieuw-Mexico tot de Vereenigde Staten zullen behooren, dan is het merkwaardig om den aanwas der Vereenigde Staten in grondgebied na te gaan.

Uit een in 1836 opgemaakten staat blijkt, dat Noord-Amerika een oppervlakte had van ruim 4,880 mill. akkers land (10 akkers is nagenoeg 1 bunder) aldus verdeeld:

Russische bezittingen	480	mill. akkers.
Engelsche »	1792	» »
Vereenigde Staten	1468	» »
Mexico	1081	» »
Guatimala	119	» »

In 1836 verloor Mexico door de oprigting van de republiek Texas, 124 mill. akkers die in 1845 bij de Vereenigde Staten zijn gevoegd. Californië wordt op ruim 240 mill. akkers geschat en Nieuw-Mexico op 137 millioen; zoodat de Vereenigde Staten ruim 502 mill. akkers in 2 jaren zullen hebben aangewonnen en Mexico nagenoeg de helft van zijn grond zal hebben verloren.

Maar dit verlies van grond zal Mexico in die evenredigheid van geen inwoners berooven, want Texas dat nu naauwlijks 200,000 inwoners telt, had er geen 50,000 toen het van Mexico gescheiden werd, en de opgave der bevolking van Californië is slechts 100,000 en die van Nieuw-Mexico 200,000, welke getallen toch al te ruim zijn genomen, zoodat Mexico bij het verlies van zijn halve grondgebied slechts $\frac{1}{10}$ van zijne bevolking zou verliezen, die op 6 mill. geschat wordt. Het Oregon-verdrag kent nog 32 mill. akkers van de Vereenigde Staten aan het Engelsch grondgebied toe, zoodat thans na den overgang van Californië en Mexico de verdeeling aldus wezen zal:

Russische bezittingen	480	mill. akkers.
Engelsche »	1824	» »
Vereenigde Staten.	1878	» »
Mexico	579	» »
Guatimala	119	» »

Doch deze getallen bewijzen niets voor den wezentlijken rijkdom der bezittens. Engeland zou gaarne duizend millioen akkers van de wildernissen die het drie vierde gedeelte zijner Amerikaansche bezittingen uitmaken, voor 240 mill. akkers van Californië met N.-Amerika willen ruilen.

De voorgangen der Amerikaansche legermagt aan de kust der Stille Zuidzee, in Opper-Kalifornie en in het hart van haar onmetelijk vasteland zijn ontegenzeggelijk ontzettend groot. Niemand mag twijfelen, of het verlies dezer provincie wel een gevoelige slag voor Mexico of een merkbaar voordeel voor het Amerikaansch bondgenootschap is. Waarschijnlijk zullen nog wel meer dan eene eeuw lang de binnenlanden van het Amerikaansche vasteland tot de maatschappelijke verbetering of de staatkundige sterkte van het Amerikaansche volk niet meer toebrengen, dan de binnendeelen van Nieuw-Holland zulks op het tegenwoordig oogenblik voor het Britsche rijk doen. De Mexikanen bezaten ze, gelijk Spanje ze vóór hen bezeten had, meer in naam dan in de daad; en gaat nu eenig aanmerkelijk deel van dit grondgebied op de Vereenigde Staten over, zoo moeten geslachten na geslachten voorbijgaan en de grootste omwentelingen kunnen geheel het voorkomen des lands veranderd hebben, alvorens die nieuwingewesten inderdaad op einen maatschappelijken en geregeld bestuurden toestand kunnen komen. Het eenige van waarde, hetwelk de Vereenigde Staten gekregen hebben, zijn twee havens aan de Stille Zuidzee, en het zal nog te bezien staan, op welke voorwaarden men hun veroorlooven zal die bij den vrede te behouden.

GRIEKENLAND.

ATHENE, 28 October.

De Grieksche koopvaardijvaart is in dit jaar zeer aanmerkelijk uitgebreid, ten gevolge van het in vele landen van Europa heerschende gebrek aan granen. Van de 6,000 schepen, waaruit de handelsvloot bestond, waren er 1,300 in de vaart tusschen de Zwarte zee en de Noordsche, wat het bedrag der vrachtgelden, die hierdoor verdiend werden, schatte men op niet minder dan 60 millioenen drachmen. Op de schoorsteenen werden dan ook steeds ettelijke bodems aangebouwd.

PORTUGAL.

LISSABON, 7 November.

Er heeft nog niets beslissends plaats gehad. De Graaf das Antas was aan het hoofd van het leger der opstandelingen tot Leyria, eene versterkte stad tusschen Coimbra en Lissabon, voortgerukt, en had van daar op nieuw eenen brief aan de Koningin toegezonden, waarin hij haar vermaande om aan het verlangen des volks toe te geven, en haar de schroomelijke gevolgen onder het oog bragt, die eene weigering of langer uitstel zou moeten hebben. Op dezen brief was geen antwoord gegeven, maar wel had de Koningin een nieuw besluit genomen, waarbij een groot aantal Generaals en mindere Officieren, die zich aan de opstandelingen hadden aangesloten, van hunne rangen en waardigheden vervallen verklaard werden. — De bezetting der hoofdstad, die gezegd wordt steeds door den besten geest bezield te zijn, maakte zich gereed om tegen het leger der opstandelingen uit te rukken; zij had echter nog gebrek aan leeftogt, en er was sprake van eene gedwongen heffing in Lissabon, ten einde daarin te kunnen voorzien. De Britsche vloot, bestaande uit 5 linieschepen, 1 fregat en 2 stoombooten, lag steeds op den Taag. — Uit Braganza had de regering het berigt ontvangen, dat de bevolking dier stad, alsmede de bezetting geweigerd had zich aan de opstandelingen aan te sluiten; hetzelfde was te Chaves het geval.

De troepen der Koningin hadden Santarem ontruimd, hetwelk dadelijk door de opstandelingen bezet werd. De schorsing der constitutionele waarborgen was op nieuw een maand verlengd geworden. Overal hebben zich juntas geformeerd, en Boeren, die met de wapenen in de hand gevat worden, worden doodgeschoten. Evora bood nog weerstand en zou heden gebombardeerd worden.

— Particuliere brieven stellen de zaak der Koningin als hopeloos voor en zeggen dat alles afhangt van den uitslag der op handen zijnde ontmoeting van Saldanha, die heden ochtend met 4000 man tegen das Antas is opgetrokken. Echter schijnt zij besloten te hebben, om met de grootste standvastigheid te werk te gaan, zoo als blijkt uit de volgende besluiten, welke het *Diario do Governo* publiek maakt.

Aan den Minister de Saldanha. De Hertog van Terceira, mijn neef, zich in het onmogelijk bevindende, om de gewigtige zending, welke ik hem bij mijnen brief van den 6den October had opgedragen, te vervullen, en de tegenwoordige omstandigheden vereischende, dat men ten aanzien der noordelijke provinciën snelle maatregelen neme, die door de centrale Regering niet met dien spoed genomen kunnen worden, welke de behoefte van herstel der goede orde gebiedt, zoo benoem ik, de Koningin, U tot mijnen stedehouder in die provincien, met magt om in hare gansche volheid de administratieve werking te oefenen, welke de omstandigheden mogen vorderen. Ik reken op uwen ijver en uwe verknochtheid, en gij zult dit voor verstaan houden.

Ander Besluit. In aanmerking genomen zijnde de tegenwoordige omstandigheden, welke de maatregelen tot demping van den opstand en het tot der openbare rust gebieden, beveel ik hetgeen volgt: Het besluit van 22 Augustus 1733, hetwelk de wijze van regtsvordering bepaalt, die ten opzigte van personen, met de wapenen ten voordeele van de opstandelingen in de hand gegrepen mogten worden, en der Officieren, die, zich bij hen gevoegd hebbende, onregelmatige benden mogten aanvoeren, zal weder in werking en ten uitvoer gebragt worden. — De Ministers zullen zulks voor verstaan houden.

Ander Besluit. 1o. De werkelijken en leeken met de wapenen in de hand gegrepen, de Officieren, die ongeregelde benden aanvoeren of er deel van uitmaken, zullen op staanden voet worden doodgeschoten. Een krijgsraad, uit drie leden bestaande, zal door den Officier, die hen gevangen genomen heeft, bijeengeroepen worden. Na voorlezing van het proces-verbaal zal verhoor der beschuldigden als het vonnis gevelt worden; de uitvoering zal afhangen van de goedkeuring van den Commandant. 2o. Alle wetten, strijdig met het tegenwoordig besluit, zijn provisioneel geschorst. — De Minister van oorlog zal het uitvoeren verstaan houden.

Paleis der Necessitades, 1 Nov. 1846. (geteekend) DE KONINGIN.

— De rapporten uit Coimbra (in de noordwaarts van Lissabon gelegene pro-

zincie-Beira) stiefmoeder, overeen in het berigt, dat de guerillas, bij afwezigheid der gevechte troepen, alle plaatsen, door welke zij komen, verwoesten en er allerlei afschuwelijkheden bedrijven, daar zij noch onderscheidenheid noch medelijden voor hunne zoogenoemde opperhoofden hebben. In den omtrek van Lissabon, bij Santarem en andere steden, hebben zich eenige lieden uit het laagste gemeen met de wapenen in de hand vertoond, maar zij verstrooiden zich, zonder de troepen af te wachten.

Uit eene goede bron vernemen wij, van Braganza en Villa Real (in Portugal), dat er zeer veel verknochtheid aan de koninklijke zaak bestaat. Behalve de eigenlijke krijgsmagt zijn de aanzienlijkste lieden, zij die den grooten invloed hebben, gereed, om aan het hoofd van eenige burgers te wapen te snellen. De tijding van het op de vlugt jagen der guerrilla, door den Baron de Cazal, in den omtrek van Villa Real bevestigt zich. De aanvoerders zijn gesneuveld.

ITALIE.

ROME, 8 November.

Heden had de overoude plegtigheid der bezitneming van de souvereiniteit door den Paus plaats. Zijne Heiligheid in grooten optogt naar de oudste Christenkerk, die van St. Jan van Lateran, alwaar hij van een Raadsheer de stads sleutels ontving, als het zinnebeeld van oppergezag, waarna hij zich aan het juichende volk vertoond en den zegen heeft uitgesproken.

Bij deze gelegenheid heeft Z. H. drie Commissiën benoemd uit prelaten en leeken zamengesteld. De eerste, van welke de bekwaamste Regeringspersonen en Advocaten leden zijn, heeft ten taak de hervorming der lijfstraffelijke en burgerlijke wijze van regtspleging. De beide anderen in welke men Romeinsche grooten en mannen vindt die door hun vermogen en verlichte denkwijze veel invloed hebben, zullen zich bezig houden met de verbetering van het stadsbeheer en de betegeling der landlooperij, eene der ergste kwalen van de meeste Italiaansche Staten. Daar en boven is er een besluit omtrent de Spoorwegen aangeplakt.

— De Paus heeft de paleisdienst der gendarmerie, die vroeger alhier in grooten getale aanwezig waren, tot weinige manschappen beperkt, te kennen gevende, dat zij veel noodiger zijn voor de veiligheid der burgers dan voor die van zijn eigen persoon.

— De Paus zou zekere instelling voor het kerkgezang hebben afgeschaft, die nog tot schande van menschelijkheid en Christendom tot hiertoe bestond.

— Uit Bologna wordt van den 5den gemeld, dat de burgers door de Pauselijke Regering gemagtigd zijn, om patrouilles te vormen tot bewaring der rust. Men ziet hierin een' overgang tot oprigting eener nationale garde.

ZWITSERLAND.

Den 5den heeft de Groote Raad van Bazel met 91 tegen 5 stemmen besloten, tot de staatsomwenteling te herzien en den 12den de stemgeregtigde burgers bijeen te roepen, ten einde over eene uitbreiding van het stemregt te beslissen. — Ook heeft de Groote Raad van Schaffhausen met 43 tegen 19 stemmen tot eene uitbreiding der staatsregeling besloten.

— In de Katholijke kantons beginnen zich meer en meer sporen van onenigheden tusschen de leden van het afzonderlijk verbond te vertoonen, als gevolg van ontevredenheid der bevolking met de regeringen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 7 November.

Volgens de laatste telling heeft deze stad in voorsteden 8776 huizen, 88,868 huisgezinnen, 729 geestelijken, 3212 adelijken, 6023 ambtenaren, 34721 knapen tot 15 jaren oud, 17589 tot de krijgsdienst geschikte, 10,821 nijverheidsdrijvenden enz. In het geheel bedraagt de bevolking 410,917 zielen, zonder de militairen of reizigers.

PRUISSEN.

BERLIJN, 11 November.

Onder de bevolking dezer stad gaat thans eene petitie rond aan den provincialen landdag, waarbij de bijeenroeping der algemeene standen van het rijk verzocht wordt. Dit is van des te meer gewigt, dewijl de inwoners der hoofdstad tot op dit oogenblik toe altijd eene groote onverschilligheid aan den dag gelegd hebben voor alles, wat betrekking had op staatkundige aangelegenheden.

— De *Barmer Zig.* zegt, dat de natuur schijnt te protesteren tegen de uitvinding van den electro-magnetischen telegraaf. Bij de tot dusverre geringe uitbreiding van deze uitvinding moet het in het oogloopend schijnen, dat er reeds drie mortallen zijn voorgekomen, waarin zij als bliksemafleiders werkte en ten gevolge daarvan menschenlevens verloren gingen. Het eerste voorval van dien aard had, den vorigen herfst in Göttingen plaats, later een dergelijk in München en onlangs een in Engeland. Men is thans tot de overtuiging gekomen, dat de telegraphische leiddraden voortdurend in betrekking staan tot de electriciteit van den dampkring en een de lijn passerend onweder door dezelve wordt aangetrokken, en dat de zich uit de wolken ontladende electrische vloeistof naar de beide einden der linie wordt gevoerd. Daarom mag men wel voorzigtigheid aanbevelen bij onweders, en de langs huizen gaande draden, gedurende dezelven, wegnemen en zich voorts van alle aanraking met de draden onthouden.

— Een jong tuinman is hier in hechtenis genomen, beschuldigd van in den tijd eenige diamanten van H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden op het paleis te Sans-Souci ontvreemd te hebben.

— Uit Keulen wordt gemeld, dat de scheepvaart van dag tot dag toeneemt, zoodat de haven beneden de stad niet meer toereikend is, om al de schepen te bevatten; de stoomboot-maatschappij heeft daarom voor eigen rekening een plek gronds voor 14,000 thl. aangekocht, om daar eene ligplaats voor stoombooten te doen maken.

— Het is nog niet lang geleden, dat de dagbladen melding maakten van de ter dezer stede gedane uitvinding van gegoten marmer. Thans is dezelve zóóver gevorderd, dat ten dien einde eene fabriek bij Charlottenburg is opgerigt geworden, in welke reeds eerste proeven zijn genomen, die boven alle verwachting gunstig zijn uitgevallen. Het gegoten marmer komt volmaakt overeen met het Cararisch marmer, is even kernachtig en bij de bewerking even doorschijnend. Voor de beeldhouwkunst wordt daardoor een nieuw tijdperk geopend. De standbeelden zullen evenzoo in marmer kunnen gegoten worden, als men het thans doet in gips, terwijl gene niet alleen zoo broos niet zijn, als de van deze laatste stof vervaardigde voorwerpen, maar ook zoo goedkoop kunnen vervaardigd worden, dat ook minder gegoeden zich dezelven kunnen aanschaffen. Men berekent de kosten op een daalder per voet gegoten marmer. Om dezelfde reden zal men ook voortaan het marmer bij het bouwen van huizen, tot versieringen enz. kunnen gebruiken. De wijze waarop de HH. Möser en Kriek deze uitvinding hebben verkregen is vooralsnog een geheim; zij maken er echter geen geheim uit, dat zij de grondstof tot hun marmer uit Bohemen ontvangen.

ENGELAND.

LONDEN, 14 November.

De dagbladen keuren algemeen de bevorderingen goed, welke H. M. de Koningin gedaan heeft bij gelegenheid van den 6den geboortedag van den Prins van Walles. De *Times*, van de promotie der Generaals Anglesey, Nugent en Grosvenor, tot het Veldmaarschalkschap sprekende, zegt: met genoegen te hebben vernomen, dat de drie oudste Generaals van het leger den hoogsten militairen rang, welken de Koningin begeven kon, hebben ontvangen. Overigens wordt deze rang bloot als honorair beschouwd, en zoude, van al degenen die met denzelven bekleed zijn, alleen Prins Albert door zijne jaren in staat zijn het opperbevel des legers op zich te nemen. Het Britsche leger telt thans 9 veldmaarschalken: den Koning van Hanover, den Koning der Nederlanden, den Koning der Belgen, den Hertog van Cambridge, Prins Albert, den Hertog van Wellington, den Markies van Anglesey, Sir G. Nugent en Lord T. Grosvenor. De Markies van Anglesey telt thans 64 jaren dienst, Lord Grosvenor 67 jaren en Sir G. Nugent 73 jaren. De oudste der Generaals is thans Sir Georges Cockburn, die in den jare 1779 in dienst trad.

— De *Morning Post* spreekt, namens Prins Lodewijk Napoleon, het gerucht tegen, van een voorgenomen huwelijk met Miss Burdett Coutts.

— Ten gevolge van de hooge prijzen der levensmiddelen, van den slechten oogst van de gerst en van de menigvuldige vraag naar deze graansoort voor eetwaar, hebben de bierbrouwers van Londen een adres gerigt aan den Lord der Schatkist, waarin zij de afschaffing verzoeken van de verbodsregten, die op de suiker liggen, ten einde de gerst gedeeltelijk daardoor te kunnen vervangen.

— Er is eene bijeenkomst gehouden van de schuldeischers der HH. Harman en Comp., die eenigen tijd geleden failleerden. Uit de gedane opgaven blijkt, dat de schuldeischers ter naauwernood 2 sch. per pond zullen ontvangen. De verpligtingen der firma zijn 550,000 £; de interesten aan de Russische Regering verschuldigd, er niet onder begrepen. De goede schulden beloopen slechts 25,000, de slechte en twijfelachtige slechts 1,000 £. De eigendommen en particuliere bezittingen bedragen 67,000 £; zoodat de schuldeischers zware verliezen zullen lijden.

— Volgens gewoonte zou den 30sten de inzameling van gelden, de schatting van O'Connell genoemd, moeten plaats hebben, doch men gelooft niet dat zij voortgang zal hebben, daar O'Connel er vrijwillig afstand van gedaan heeft, wegens den heerschenden nood.

— Den 10den dezer zijn alle Katholieke prelaten van Ierland te Dublin in synode vergaderd, 2 Aartsbisschoppen en 14 Bisschoppen zijn daar bijeengekomen. De *Freeman's Journal* meldt, dat de bill op de collegiën een der onderwerpen hunner beraadslagingen zijn zal, alsmede het nieuwe reglement van het bestuur over de nationale opvoeding en de bill over de lijfadagige erflatingen, en dat zij daartegen krachtig zullen protesteren.

— De Heer Caton, Engelschman, die als wij ons niet bedriegen, meer dan 70 jaren oud is, won onlangs in Canada de weddingschap, om 1000 mijlen in 1000 uren af te leggen. Thans bevindt hij zich te New-York, en slaat eene nieuwe, naar het oordeel van kenners, nog moeijelijker weddingschap voor, om namelijk 1000 vierde mijlen in 1000 op elkander volgende vierendeels uren te voet af te leggen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 November.

Bij de faculteit der Wiskundige Wetenschappen zijn bij Koninklijk besluit van heden twee nieuwe leerstoelen ingesteld, de een voor de hoogere meetkunde, waarbij de Heer Charles, de ander voor de sterrekunde, waarbij de Heer Leverrier tot Hoogleeraar benoemd is.

De Bey van Tunis is den 8sten ter rede van Toulon aangekomen, onder zijn gevolg zijn 85 mamjikanten.

BELGIE.

BRUSSEL, 15 November.

Eergisteravond heeft de Koning de deputatie van den Senaat met het adres tot aanbiedingen, enz.

MIJNE HEEREN!

»Ik ontvang steeds met genoegen het adres van den Senaat. Zijne medewerking bij alle maatregelen, die tot het algemeen welzijn kunnen bijdragen, geeft aan denzelven eene regtmatige aanspraak op de dankbaarheid des lands. Ik dank u voor de getuigenis die gij aflegt van mijne verknochtheid; het is eene krachtige aanmoediging voor mijne zorgen, voor het geluk van ons gemeenschappelijk vaderland.

— Eergisteren heeft de Kamer der Volksvertegenwoordigers kennis ontvangen van het ontwerp-adres van antwoord of den verklaring op de troonrede.

Vervolgens zijn eenige wetsontwerpen aangeboden, en heeft de Minister van Financiën verslag gedaan van den Staat der schatkist op 1 September.

Men zegt dat de oppositie een amendement zal voorstellen op de §, betrekking hebbende op het middelbaar onderwijs.

— De Senaat heeft met eenparige stemmen de verlenging van den vrijen invoer van levensmiddelen tot 1 October 1847 aangenomen.

— In onze door zoo felle branden ontruste stad was dezer dagen veel gesproken over het ontdekken van brandpijlen die in verscheiden wijken nedergelegd zouden zijn. Gelijk de meeste geruchten, schijnt ook dit de zaak overdreven te hebben, maar men weet ten minste, dat er werkelijk twee zoodanige pijlen gevonden zijn, de eene in een tuin bij het oude entrepôt, de andere in de Pelikaanstraat. Ongelukkelijk heeft de politie de ijverigste nasporingen begonnen, welke tot uitkomst gehad hebben, dat er een werkman gevat is, in wiens woning onontstoffen gevonden heeft, die tot het maken van zulke pijlen gebruikt worden.

— De Maatschappij van Landbouw te Turnhout heeft besloten, nog dit jaar eenigen haner leden naar Nederland te zenden, om er vee aan te koopen, hetwelk de Maatschappij vervolgens den eersten December aanstaande openlijk zal verkoopen, niet om er winst mede te doen, maar om bij te dragen tot verbetering der rassen hier te lande.

— Dynsdag was de stad Oostende in rep en roer; deze een dier voorvallen, dat op de tongen zoo dapper voortloopt. Eene jufvrouw van Charville was te Oostende aan eenen Engelschman toevertrouwd, om er in de Engelsche taal te oefenen. Den meester verloor zynen tyd niet, en leerde de jufvrouw nog iets meer; want beyde zyden in jally de wet over, en verbonden zich in den echt voor eenen Engelschen priester. Nauwelyks was de huwelykspleegtigheyd voltrokken, of de jonge echtelingen verwittigden hunne ouders te Charleville, dat zy voorneyens waren met den stoomboot dien dag te Oostende terug te komen. Inderdaed, dynsdag heeft den Ramsgate hen te Oostende aengebragt. Den vader, vergezeld van eenen police-kommissaris en eenige gewapende mannen, wachten ze aldaer af. Nauwelyks rackten de jonge echtelingen, zonder achterdenken den grond, en zien, dan vinden der jonge vrouw wil zich van zyne dochter meester te maken, maer deze als getrouwe echtgenoote, wederstond haren vader; doch de police kwam er tusschen, en den jongen Engelschman wierd met het gezang gelyke, terwyl den vader met zyne dochter naer Frankryk reyede. Den Engelschman is by middel van den Engelschen consul, naer vier en twintig uren aenhouding, in vryheid gesteld geweest. Er wordt gevraegd of de politie het regt heeft dergelyke aenhoudingen te verrigten; het is een punt dat onze advokaten zullen oplossen.

(*Ditto. Nieuwsbl.*)

— Te Lede, in het district van Aalst, waar sedert eenigen tijd opgravingen gedaan en oudheden gevonden worden, heeft men dezer dagen, behalve vier gouden en zilveren, met edelgesteenten omzette naakgespen, twee gouden muntstukken gevonden, op het grootste van welke men duidelijk den naam *Gheldebert* leest, en op de keerzijde de letters *M. M. O. V.*, omgeven van kleine kruisjes.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 12den November, de Heer J. M. Schraat, van 's Gravenhage, in de Medicijnen, in verdediging zijner Dissertatie: *de Mechanismo Congestionis et de Inflammationis Natura.*

Z. M. heeft het bestaan vergund van eene Christelijke afgescheiden gemeente te Wittewierum en Ten Post, in Groningen.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel van eene DOCHTER, A. M. A. RAS, geliefde Echtgenoot van

LEYDEN, 13 November 1846. J. H. SCHOLTEN.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van 70 jaren, Vrouwe A. C. VAN HAANSBERGEN, Weduwe J. A. HOMBROEK VAN DOORN.

KATWIJK AAN DEN RIJN, 11 November 1846.

Eenige Kennisgeving.

Op stilligen dank van de overlijdene zal er alhier geene uitgelatene betrekkingen geene uiterlijke teekenen van Rouw gedragen worden.

OPENBARE VERPACHTING,

op Maandag den 7den December 1846, des middags ten 12 ure precies, ter Kamer van HH. Burgemeester en Wethouders, op het Raadhuis der Stad *Leyden*, van het Collecteren der PASSAGE- of POORTGELDEN aan de ZIJLPOORT dier Stad betaald wordende, en aan de BRUG, liggende over den ouden Rijn aan den Singel.

In zes jaren, den 1sten Januarij 1847, en te eindigen den 31sten December 1852.

Op Maandag den 7den December 1846, des voormiddags ten 11 ure, in de *Herberg aan de Kwaak*, onder *Oegstgeest*, **Openbare Veiling**, en op Maandag den 14den December 1846, ter zelfder plaatse en ure, **Afslag**, van:

No. 1. Eene in den jare 1843 vernieuwde BOUWMANSWONING, bestaande in een goed Woonhuis en Stalling voor 30 Koeijen en 3 Paarden; voorts nog een afzonderlijk Gebouw, waarin eene Stalling voor ruim 30 Koeijen, alsmede eene groote Schuur, en eene mede in den jare 1843 nieuw gezette 5-roeden Hooiberg, met ERF, WERF EN TUINTJE, staande en gelegen nevens voormelde Herberg, aan de Kwaak, onder *Oegstgeest*, aan welke Woning sedert onheugelijke jaren de opscheping van Vriesche en Groninger Koeijen heeft plaats gehad, en een belangrijke Veehandel door aldaar overkomende Kooplieden tot in dit loopende jaar is gedreven, en voorts nog twee Percelen extra goed en wel toegemaakt WEI- of HOOILAND, nabij gemelde Woning, in den Broekpolder, alles te zamen groot 3 Bunders, 60 Roeden en 78 Ellen. Verder nog onderscheidene extra goede en wel toegemaakte Partijen WEI- of HOOILAND, mede in den Broekpolder, onder *Oegstgeest*, nabij voormelde Woning, als:

No. 2. Twee Percelen, groot 2 Bunders, 87 Roeden en 70 Ellen.
No. 3. Twee Percelen, groot 3 Bunders, 3 Roeden en 70 Ellen.
No. 4. Eene Partij, groot 1 Bunder, 87 Roeden en 70 Ellen.
No. 5. Eene Partij, groot 1 Bunder, 62 Roeden en 20 Ellen.
No. 6. Eene Partij, groot 99 Roeden en 20 Ellen.
No. 7. Drie Percelen, groot 2 Bunders, 13 Roeden en 40 Ellen.
No. 8. Eene Partij, groot 88 Roeden en 20 Ellen; en
No. 9. Twee Percelen, groot 2 Bunders, 43 Roeden en 50 Ellen.

De voormelde Percelen kunnen worden in gebruik genomen, te weten: de Woning en afzonderlijke Stal en Schuur, met Erf, Werf en Tuintje, den 1sten Februarij 1847, de Hooiberg den 1sten April 1847, en de Landen dadelijk bij de finale Toedijking.

Meerder bijzonderheden omtrent den verkoop, en andere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris F. KONING, te *Haarlem*, alwaar tusschen de Veiling en den Afslag, tot Vrijdag den 11den December 1846 ingesloten, Verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* der som van de te doene verhooging.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 16 NOVEMBER.

		Laatst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	à 2½ pCt.	58⅛	58⅛	58⅛
Dito dito	» 3 »	70¼	70⅜	70⅛
Dito dito	» 4 »	91⅛	91⅛	91⅛
O. I. Leening	» 4 »	91⅛		
Amortisatie Syndicaat	» 4½ »	87⅞		
Dito dito	» 5 »			
Handel-Maatschappij	» 4½ »	171½	172	171½
Haarlemmermeer	» 5 »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »			
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	» »			
BELGIE, Certificaten	» 4½ »			
Dito Dito	» 2½ »			
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½ »			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5 »	21⅛	21⅛	
Dito bij dito, onbep. stukken	» 5 »	20⅛	21⅛	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	31 1/16	32⅛	31 1/16
Coupons Ardoins.	» »	18⅛	18⅝	
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	39⅛	39⅛	39⅛
RUSLAND, Obl. Hope 1798 en 1816	» 5 »	104⅜		
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	104⅛	104⅜	
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	97⅛	97⅛	
Dito bij HOPE	» 4 »	88⅛	88⅛	88⅛
Dito bij STIEGLITZ & C.	» 4 »	87⅛	87⅛	
Certificaten te Hamburg	» 5 »			
Inschrijving in Assign.	» 6 »	68⅜		
Certificaten van dito	» 6 »	70⅜		
POLEN, Certificaten	» 4 »			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300 f			
Dito dito	» 500 »			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» 3 »			
OOSTENRIJK, Oblig. Wener Bank	» 5 pCt.	96⅛		
Idem	» 4 »			
Oblig. Metallick	» 5 »	104⅛		
Idem	» 2½ »	57⅛		
Aandeelen 28 Mei 1834	f 500 f			
Idem 1 April 1839	f 250 f			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5 pCt.			
BRAZILIE	» 5 »	87½		
AMERIKA	» 6 »			
Dito Bankactiën	» 5 »			
MEXICO	» 5 »	21⅛	21 1/16	
VENEZUELA	» 2 »			

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.